

Erhvervsminister Brian Mikkelsen

Brevet er alene sendt via mail.

11.05.2017
Side 1 af 4

Kommunernes bidrag til udviklingen i affaldssektoren

Dansk Affaldsforening
Vodroffsvej 59, 1
1900 Frederiksberg C

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Affaldssektoren i Danmark er velfungerende. Kommuner og kommunale selskaber har sikret et af verdens mest effektive affaldssystemer og senest har de flyttet sig markant mod mere genanvendelse for at realisere de politiske mål, som blev besluttet med ressourcestrategien. Det har blandt krævet masser af innovation i indsamlingsleddet – bl.a. ny infrastruktur, kommunikation mv.

Hos Dansk Affaldsforening venter vi spændt på evalueringen af ressourcestrategien, som vi forventer vil vise, at kommuner og kommunale affaldsselskaber har leveret varen. I mellemtiden glæder vi os ved, at det samtidig er lykkedes at nedbringe prisen at energiudnytte et ton affald med ti procent og seks år, da det viser, at affaldssektoren lykkes med at øge genanvendelsen og samtidig effektivisere produktionen af grøn varme og el. Meget er opnået i tæt samarbejde med erhvervslivet.

Derfor er det trist at være vidne den kritik, som diverse erhvervsaktører løbende retter mod affaldssektoren – uden hverken dokumentation eller konkrete eksempler. Senest har DI – herunder ARI og Plastindustrien, d. 6. april henvendt sig til udvalget for at svare på Dansk Affaldsforenings brev af 10. marts til diverse ministre.

Brevet fra DI er karrig med eksempler og dokumentation, men indeholder flere fejlslutninger. I det følgende forsøger vi at forholde os kort til de mest centrale.

Affald koster penge – også når der skal hentes miljøgevinster

Først og fremmest gentager DI beklageligvis den udbredte misforståelse, at affald ikke længere er en byrde og en omkostning. Det er faktisk forkert. Affald er en omkostning – det koster penge at komme af med det. Vi kan realisere miljøgevinster ved at genbruge, genanvende og energiudnytte, men de koster også penge, som forbrugerne er de eneste til at betale.

Det er ret få afføldsfraktioner fra husholdninger, som kommuner og afføldsselskaber kan få penge for. Der er således tale om et "marked" med negative priser, hvor spørgsmålet er, hvem der skal betale, og hvor meget de skal betale for at komme af med deres afføld. Det er fakta, som vi har dokumenteret i et svar til Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget¹.

Selv delfraktioner med en positiv værdi koster ofte reelt penge, da omkostningerne til at indsamle fraktionen separat overstiger en potentiel indtægt ved afsætning. Vi kan realisere miljøgevinster ved at sortere og genanvende, og det er netop det, kommunerne gør, men omkostningerne skal fortsat betales af forbrugere.

Kommunerne driver udviklingen frem

En af de fraktioner, der er mest miljøbelastende og vanskelig er plast, som er produceret på olie. Derfor skal vi naturligvis gøre, hvad vi kan for at øge genanvendelsen af plast og naturligvis i høj kvalitet. Så er langt er vi enige. Det er netop derfor, at kommunerne har investeret i at udvikle flere nye innovative plast-sorteringsanlæg, mens vi ikke ser private aktører følge med i den udvikling.

DI mener, at det skyldes usikkerhed omkring virksomhedernes adgang til afføldet. Det forholder sig dog lige modsat.

Erhvervsvirksomhederne har siden 2010 haft ene adgang til det genanvendelige erhvervsafføld, mens kommunerne blot må håndtere husholdningsafføldet. Det skyldes den politiske aftale om organisering af afføldssektoren fra 2007. I den politiske aftale kan man læse, at "den nye model for genanvendeligt erhvervsafføld bidrager i form af frit valg og ensartede behandlingskrav til et teknologisk løft i afføldssektoren. Frit valg af anlæg vil skabe rum for en professionalisering af området, der kan give en bedre sortering og genanvendelse af erhvervsafføldet"².

Evalueringen af den politiske aftale, som bl.a. Deloitte har medvirket til, viser imidlertid, at ingen af disse ting skete³. Det er bemærkelsesværdigt, da erhvervsafføld udgør klart størstedelen af afføldet i Danmark og er langt nemmere at genanvende end husholdningsafføld, der både er uhomogent og beskidt og skal hentes fra 2.500.000 husstande plus næsten 300.000 sommer- og kolonihavehuse.

¹ <http://www.ft.dk/samling/20161/almdel/efk/bilag/190/1737447/index.htm>

² Den politiske aftale om organisering af afføldssektoren af 21. juni 2007, side 4

³ Evalueringen af de politiske aftaler om organiseringen af afføldssektoren, Deloitte og INCENTIVE, 2016, side 11 og 19

Kommunerne udvikler affalds- og resourcesektoren og tilbyder private aktører masser af opgaver og samarbejde. Eksempelvis er op mod 85 % af indsamlingen udliciteret. Nu er 40 kommuner og affaldsselskaber gået sammen om at udbyde et nyt anlæg, der skal indsamle og forarbejde 18.000 ton plastaffald om året. Det er innovativt og sikrer netop, hvad erhvervslivet efterspørger – store mængder, ensartet materiale og en markant opgave til en privat virksomhed. Vi kender ikke resultatet endnu, men klyngeorganisationen Clean, der står bag udbuddet, har udtalt, at de er i dialog med flere interesserede virksomheder.

Undgå kommercielle monopoler

DI mener, at affaldshåndtering og behandling af husholdningsaffald bør være en privat opgave og ønsker ikke, at kommunerne skal andet end at føre tilsyn. Det vil vi fraråde.

Affald er en kompleks sektor med høje adgangsbarrierer, asymmetrisk information og meget få aktører. Når kommunerne pålægges politiske mål, skal de også have redskaber til at forfølge og indfri dem – herunder at etablere og drive de nødvendige anlæg og aktiviteter til at udvikle og modne markeder, der ikke findes eller fungerer, samt teste den pris, private virksomheder tilbyder. Såfremt kommunerne afskæres fra dette, kan få, private virksomheder monopolisere sektoren og sætte prisen alene. Dermed ender kommunerne i en benlås, hvor borgerne kommer til at betale prisen - uanset hvor høj den måtte blive.

Derfor mener vi, at det er afgørende at fastholde den kommunale styring og mulighed for at løse opgaverne. Naturligvis kan vi gøre det bedre, og vi indgår gerne i dialog om, hvordan kommunerne kan bidrage til at gøre erhvervslivet mere resourceffektivt eller udvikle cirkulære forretningsmodeller. Men vi ønsker ikke deponere handlekraft – og dermed borgernes penge - i få kommercielle aktørers hænder.

Kommunale genbrugsbutikker handler om miljø

Afslutningsvis vil vi kommentere på kritikken af de kommunale genbrugsbutikker, som er blevet et tema i mange debatter om snitfladen mellem kommuner og private virksomheder. At kommunerne og kommunale affaldsselskaber har genbrugsbutikker er en naturlig følge af den opgave, de er forpligtet til at varetage – at få mest muligt ud af ressourcerne.

Borgerne har, som vi tidligere har anført, et utal af muligheder for at komme af med tøj, møbler, legetøj og andre genstande, der kan genbruges. Alligevel afleverer borgerne hver dag masser af genstande på de kommunale genbrugspladser, som sagtens kan genbruges af andre.

Kommunerne og de kommunale affaldsselskaber er forpligtet til at sikre, at mest muligt genbruges. Genbrugsbutikker er en aktivitet, der bidrager til netop det. Alternativet er ikke, at genstandene sælges af private gennem en af de mange ovenstående muligheder, men at genstandene bliver neddelte og genanvendt eller energiudnyttet på et affaldsenergianlæg.

Hvorvidt disse aktiviteter ligger indenfor rammerne af lovgivningen, får vi svar på, når Statsforvaltningen træffer afgørelse i den sag, som DI har indbragt. At aktiviteterne skulle være uhensigtsmæssige eller sågar ulovlige, mener vi ikke. Tværtimod er der alt mulig grund til at fastholde og udvikle disse aktiviteter. Derfor ser vi frem til afgørelsen.

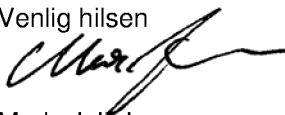
DI anfører i den forbindelse, at Miljøstyrelsen har udtalt, at Dansk Affaldsforening har "fejltolket" en udtalelse fra Miljø- og Fødevarerministeren om dette spørgsmål. Til det vil vi blot bemærke, at ordet "fejlforklaring" til trods flugter indholdet i nyheden på Dansk Affaldsforenings hjemmeside med ministerens såvel som Miljøstyrelsen udtalelser, hvorfor vi er i tvivl om, hvorvidt det er det snævre faglige indhold, der skiller vandene i denne sammenhæng.

Dette brev er også sendt til energi-, forsynings- og klimaministeren, økonomi- og indenrigsminister, minister for offentlig innovation og miljø- og fødevarerministeren.

Kopi af brevet er endvidere sendt til følgende udvalg; Erhvervs-, Vækst og Eksportudvalget, Social-, Indenrigs- og Børneudvalget, Energi-, Klima- og Forsyningsudvalget samt Miljø- og Fødevarerudvalget.

Med venlig hilsen

Venlig hilsen

Mads Jakobsen
Formand

Ole Bondo Christensen
Næstformand

Jacob Hartvig Simonsen
Adm. direktør